

1922-ųjų vasaris, Bruklinas

Atėjęs palinkėti labos nakties, tėvas pabučiavo berniuką. Tai buvo paskutinis kartas, bet nei jis, nei sūnus to nežinojo.

Berniukas niekada neužmigdavo, nesulaukęs šio bučinio. Kiekvieną vakarą, jau sutemus, atsigulęs į lovą, jis tamsoje ilgai laukdavo, kada sugirgždės atidaromos jo kambario durys ir jis išvys iš laiptų aikštelės sklindančią šviesą. Tada pasirodydavo tamsus tėvo siluetas, o plikomis grindimis priartėdavo sunkūs žingsniai.

— Ei, mažiau, tai dar nemiegi? — tardavo jis savo žemu, griausmingu balsu.

— Taip, dički, nemiegu! Galiu pažiūrėti į tavo laikrodį?

Tėvas ištraukdavo iš kišenės laikrodį ir, prilaikydamas už grandinėlės, jį parodydavo. Laikrodis buvo blizgus, su dideliu apskritu ciferblatu, smulkiu prisukimo rakteliu dangtelio viršuje ir kabliuku grandinėlei. Viršutinėje ciferblato dalyje buvo rodomos mėnulio fazės. Dangus už mėnulio buvo tamsiai mėlynas, o žvaigždės — auksinės. Kartais mėnulį vos galėdavai įžiūrėti, matydavosi tik jo kraštelis. Bet kitais kartais tai būdavo apskritas ochros spalvos diskas.

Kas vakarą berniukas prašydavo tėvą papasakoti istoriją apie Mėnulio žmogų. Tėvas visada papasakodavo. Paskui pakedendavo sūnui plaukus ir pabučiavęs į kaktą paklausdavo:

— Ar sukalbėjai savo maldas?

Berniukas linktelėdavo.

— O dabar miegok.

Tada tėvas išdramblodavo iš kambario ir uždarydavo paskui save duris.

Taip buvo ir paskutinį kartą.

2

Ketvertas vyrų svyrinėdami gatve traukė link namo, kuriame jie turėjo nužudyti ten gyvenantį žmogų. Trys iš jų jautėsi netvirtai, nes buvo padauginę gėrimų, o ketvirtasis buvo ne tik padauginęs, bet dar ir medine koja.

Kiek anksčiau, susirinkę sausakimšame „Vynuogienojo kalvos“ bare, dzingsint taurėms ir taurelėms ir liejantis alui, jie draugiškai maukė vienas į kito sveikatą, tikėdamiesi nuraminti nervus ir įgyti drąsos. Vyras medine koja nebuvo tikras, kad jie elgiasi teisingai, bet neatsiliko nuo savo bendrų, nes būdamas gaujos narįs kitaip elgtis negalėjo. Arba eini išvien su jais, arba jie nužudys ir tave.

Buvo kelios minutės iki pusiaunakčio, tuščia gatvė skendėjo tamsoje, monotoniškas lietus blizgino grindinio akmenis. Visi keturi buvo ginkluoti revolveriais, o du iš jų — ir beisbolo lazdomis, paslėptomis po apsiaustais. Naktis buvo šalta. Tokia šalta, kad ir pragaras būtų užšalęs. Visi mėvėjo kumštines pirštines.

— Štai šitas, — pratarė vedlys, įdėmiai stebeilydamas į numerį, pritvirtintą ant priekinių vienbučio namo durų. Iš burnos ir šnervių, nelyginant dūmas, nusidriekė garas.

Dvidešimt pirmas.

— Ar tikrai tas?

— Taip, tas.

— O kur Džonis?

— Tuoj pasirodys; jau eina.

Namas net ir tamsoje atrodė aptriušęs, kaip ir visi kiti Bruklino uosto rajono trobesiai. Į dešinę nuo durų buvo užuolaida užtrauktas tamsus langas. Vyrai išsitraukė iš kišenių šiltas vilnones kepurės ir užsimovė jas ant šlapių galvų. Jų vadeiva kilstelėjo ranką su beisbolo lazda ir žengė pirmyn.

3

Berniukas, vilkįs prie kūno prigludusią pižamą, apglėbtas sunkios patalynės, gulėjo tamsoje, klausydamasis, kaip kambaryje tiksi didelis apskritas laikrodys. Klausydamasis pažįstamų nakties garsų. Girdėjo, kaip gaudžia laivas, plaukiantis netoliese tekančia sraunia ir juoda it rašalas Rytų upe. Aukštai, virš žemės, nudardėjo traukinys. Girdėjo, kaip už plonos sienos, tėvų miegamajame, girgžda lovos spyruoklės ir vaitoja abu tėvai. Riktelėjo motina. Kažką garsiai niurnėjo tėvas. Į stogą virš galvos tyliai barbeno lietus. Naktis skleidė savo garsus. Tik jai būdingą muziką.

Dūžtančio stiklo skambesys nebuvo nakties garsas.

Berniukas nustėro. Pasirodė, kad triukšmas sklinda iš pirmo aukšto, tiesiai po juo. Gal tai katė sudaužė viskio butelį ir stiklinę, kurią tėtukas kas vakarą ištuštindavo? Pasigirdo laiptais artėjantys žingsniai. Ne, tai nebuvo jo tėtukas. Tėtis buvo viršuje, lovoje.

Aukštyn lipo ne vienas žmogus.

Vaikas gulėjo nejudėdamas, vis labiau bijodamas. Atsidarė durys. Veidą nušvietė akinantis žibintuvo spindulys, ir berniukas užsimerkė. Kažkas ėjo per kambarį. Jautė, kad vaikšto keli žmonės, ir iš baimės ėmė drebėti. Užudė tabako, alkoholio, šlapių drabužių ir prakaito dvoką. Gerklę veržė, vos begalėjo kvėpuoti, o širdis daužėsi it pašėlusį. Berniukas atsimerkė, bet išvydo tik akinamą šviesą. Apimtas baimės ir virpėdamas, vėl užsimerkė. Žingsniai artėjo prie lovos.

Kažkieno ranka žaismingai papplekšojo galvą, paskui palietė dešinę skruostą; berniukas pajuto vilnos kutenimą.

— Tikrinu, ar nemiegi, vaike, — šnopusdamas paaiškino virš jo palinkęs vyras šiurkščiu, bet tyliu balsu. Jis kalbėjo airišku akcentu.

— Jūs... jūs... Jūs pažadinsite mano tėvelį ir mamytę, — mikčiodamas nepažįstamajam tarė berniukas, netikėtai įgavęs jėgų prabilti ir vėl atsimerkti, tačiau jis tematė vien ryškią šviesą.

— Ir kurgi mes galėtume juos rasti?

Vaikas prisimerkęs parodė pirštu.

— Ten, už sienos.

Tai taręs, tuojau pat pakėlė prie lūpų smilių ir pridūrė:

— Jie dabar miega. Netriukšmaukite, kad nepažadintumėte jų ir mano sesutės.

Būtų buvę gerai liepti jiems išeiti.

Šviesos pluoštas nuslinko jo veidu į šalį. Vis dar apakintas, berniukas kurį laiką nematė nieko, tik rausvus blyksnius. Girdėjo, kaip atvykėliai pirštų galais išeina iš kambario. Sugirgždėjo grindys. Užsidarė kambario durys.

Galbūt jie išėjo namo. Žmonės dažnai ateidavo į šį namą, bet kuriuo nakties metu. Gerdavo, rūkydavo, šūkaudavo, kvatodavo ir ginčydavosi. Dažniausiai ginčydavosi, o kai kada ir mušdavosi. Kai jie imdavo pliektis, tėtis išmesdavo juos lauk. Jis buvo didelis vyras. Su tėčiu niekas nesiginčydavo.

Berniukas užsitraukė ant galvos antklodę — kad šie žmonės nerastų jo, jei sugrižtų atgal.

Po valandėlės tėvas kažką sumaurojo. Tada pasigirdo garsus dunkstelėjimas, netrukus dar vienas. Suriko motina. Riksmas buvo kraupus, labai kraupus. Po akimirkos ji suklykė:

— Palikite jį! Palikite jį! Palikite! Maldauju, palikite jį! Maldauju, ne! Ne! Palikite!

— Apsirenk! — garsiai įsakė kažkuris iš įsibrovėlių.

— Kur jūs jį išvedate? Prašau, pasakykite! Kur jūs jį išvedate? — drebančiu balsu klausė motina.

Praėjo minutė. Berniukas pastiręs gulėjo po antklode ir drebėjo.

Netrukus motina vėl ėmė šaukti:

— Ne, jūs negalite! Jūs negalite jo išsivesti! Aš neleisiu!

Kažkas penkis kartus garsiai trinktelėjo, tarytum bandytą išlaužti gretimas duris.

— Mama! Tėti! — sušuko berniukas, jausdamas, kaip baimė dėl tėvų elektros srove purto visą kūną.

Ant laiptų vėl subildėjo žingsniai, tik šįkart daug garsesni, tarytumei jiems būtų buvę nė motais, kad kas nors išgirs. Spragtelėjo atidaromos lauko durys, sužžė automobilio variklis, žvygtelėjo padangos. Berniukas negirdėjo, kad kas nors būtų uždaręs namo duris.

Ausyse vis aidėjo baisūs motinos riksmi.

Galiausiai viskas nutilo.

Tačiau tylą aidėjo baisiausiai.

4

Berniukas gulėjo po antklode ir atidžiai klausėsi. Buvo visiškai tylu. Išskyrus tuksėjimą ausyse ir jo paties šnopavimą. Gal tai tik slogus sapnas? Jis visas tirtėjo.

Po valandėlės, vilkėdamas vien tik pižama, vaikas išsiropštė iš lovos į visišką tamsą ir šaltį ir nuskubėjo plikomis grindų lentomis į tą pusę, kur buvo durys. Apgraibomis susiradęs rankeną, klupinėdamas išėjo į laiptų aikštelę. Traukė ledinis skersvėjis — gal namo durys į gatvę tikrai buvo paliktos neuždarytos? Jis užuodė silpną automobilio išmetamųjų dujų smarvę.

Nosį kuteno ir nežinomi kvapai. Stiprus alyvos dvokas ir sal-

desnis, sūdresnis, kuris šiek tiek priminė Liepos ketvirtosios fejerverkų kvapus. Užudė ir metalinį, vario, kvapą.

Apgraibomis suradęs elektros jungiklį, įjungė šviesą. Tą pačią akimirką pasigailėjo tai padaręs. Jis dabar norėjo tik vieno: kad tamsa nebūtų pasitraukusi, o likusi visiems laikams. Kad jis niekada nebūtų išvydęs šio vaizdo.

O vaizdas, kuris stoji prieš akis, buvo kraupus: ant grindų, šalia lovos, gulėjo motina. Jai iš peties sruvo kraujas, ant naktinių marškinių, iš priekio, plėtėsi tamsiai raudona dėmė. Kraujo buvo visur — juo aptaškytos sienos, paklodės, pagalvės, net lubos. Motina gulėjo aukštelninka, o jos juodi plaukai buvo sulipę nuo kraujo. Trūko kaukolės dalies, o toje vietoje matėsi skysta ir nelygi rudai pilka masė. Motina trūkčiojo ir virpėjo.

Staiga, tarytum kažkas būtų priėjęs ir spragtelėjęs jungiklį, ji nurimo.

— Mama, mama! — sūnus šaukdamas puolė prie jos.

Motina neatsiliepė.

— Mama, atsibusk! — jis papurtė ją. — Mama, kur tėtukas? Mama!

Moteris nejudėjo.

Vaikas suklupo ant kelių, nuropojo prie jos ir pabučiavo.

— Mama, kelkis, mama! — jis apkabino motiną ir papurtė. — Atsibusk, mama! Kur tėtukas? Kur tėvelis?

Ji vis tiek nejudėjo.

— Mama! — vaikas sumišęs pravirko. — Mama! Mama! — jo rankos ir veidas tapo lipnūs. — Mama, atsibusk, mama, atsibusk!..

— Kas čia? Gevinai? Kas atsitiko? — pasigirdo sesers balsas.

Berniukas atsitraukė atakupstas, žengtelėjo į priekį, tada vėl atsitraukė, bet labai neryžtingai. Atbulomis toliau ėjo pro duris, kol atsitrenkė į savo seserį Eiliną, trejais metais už jį vyresnę. Mergaitė vilkėjo naktiniais marškiniiais ir kramtė kasos galiuką — taip elgdavosi visuomet, kai ko nors bijodavo.

— Kas atsitiko? — paklausė ji. — Girdėjau triukšmą. Kas čia vyksta?

— Kur tėtukas? — paklausė jis. — Kur tėtukas? Tėtukas dinggo! — vaiko veidu riedėjo ašaros.

— Ar jis ne lovoje?

Brolis papurtė galvą.

— Jis išėjo su blogais žmonėmis.

— Kas tie „blogi žmonės“?

— Kur tėtukas? Jis turi pažadinti mamą! Ji nenori keltis.

— Kas tie „blogi žmonės“? — vėl paklausė sesuo, tik šįkart jau atkakliau.

Laiptų aikštelėje taip pat buvo kraujo. Ant laiptų — kraujo lašai. Berniukas, šaukdamasis tėtės, nubėgo laiptais žemyn, o galiausiai išlėkė pro atlapotas duris į lauką.

Gatvė buvo tuščia.

Veidą plovė lietus, nuo upės dvelkė druskingas vėjas. Berniuko šauksmą trumpam nustelbė aukštai dundantis traukinys.

5

2012-ųjų birželio 28, Braitonas

Žvelgiant iš toliau, šis vyriškis išsiskyrė iš kitų savo elegancija. Jis atrodė geriau už eilinius Braitono žmones, šlifuojančius pajūrio bulvarą, vilkinčius paplūdimio drabužiais, įsispyrusius į sandalus, pliažines šlepetes ir kroksus. Šis džentelmenas atrodė išdidus, vilkėjo mėlyną sportinę striukę sidabrinėmis sagomis, nepriekaištingai išlygintas laisvas kelnes, marškinius atvira apykakle ir ryšėjo puošnią kaklaskarę. Tik iš arčiau, jei atidžiai išsižiūrėtum, buvo galima pamatyti, kad apykaklė nuspurusi, striukė suvarpyta kandžių,

o atgal glotniai sušukuoti rausvai pilki plaukai praretėję ir prastai nudažyti. Jo veidas buvo gerokai pavytęs ir blyškus — kad išnyktų kalėjimo atspalvis, prireikia daugybės metų. Šis žmogus neatrodė malonus, bet, nors ir būdamas mažo ūgio, — viso labo tik penkios pėdos ir trys coliai, ir tai su aukštakulniais kubietiškais batais, — žingsniavo taip nerūpestingai, tarytum būtų buvęs šio pasivaikščiojimų tako šeimininkas.

Emisas Smolbounas, eidamas jam įprastu rytiniu maršrutu, žvelgė pro saulės akinius neapykantos kupinomis akimis. Jis visko neapkentė. Malonios šilumos besibaigiančio birželio rytą. Dviratininkų, dzingsinčių savo skambučiais, kai jis nuklysdavo į jiems skirtą juostą. Kvailų bastūnų, saulėje kepinančių riebią, neapsaugotą odą ir kemšančių visokį šlamštą. Rankutėmis susikibusių įsimylėlių, kuriems prieš akis dar visas gyvenimas.

Kitaip nei jam.

Jis neapkentė kalėjimo. Neapkentė kitų nuteistųjų dar stipriau nei pareigūnų. Galbūt kadaise Emisas Smolbounas ir buvo mieste svarbus žmogus, tačiau, jam sėdus už grotų, viskas žlugo. Įkalintas neturėjo nė mažiausios galimybės dalyvauti pelningoje narkotikų prekyboje.

Pagaliau jis sugrįžo į laisvę, lygtinai, bet neapkentė ir laisvės.

Kadaise jis turėjo viską — didžiulį namą, prabangių automobilių, motorinį katerį ir vilą Marbeljoje, nuostabioje Ispanijos pakrantėje, Kosta del Solyje. O dabar jam buvo belikusi šiknaskylė. Keli tūkstančiai svarų, du laikrodžiai ir šiek tiek vogtų senovinių juvelyrinių dirbinių, saugomų vienoje banko saugykloje, kurios policijai nepavyko rasti.

Už visa tai reikėjo dėkoti vienam žmogui.

Vyresniajam detektyvui Rojui Greisui.

Nelaukdamas, kol įsijungs žalias šviesoforo signalas, Smolbounas kirto keturias judrias Karaliaus kelio juostas. Aplink jį ėmė stoti automobiliai, vairuotojai signalizavo, keikėsi ir piktai grūmo-

jo, bet jo tai nejaudino. Smolbounų šeima kadaise vaidino labai svarbų vaidmenį miesto nusikaltėlių pasaulyje. Prieš porą dešimtmečių niekas nebūtų išdrįšęs jo apšaukti. Todėl vyriškis juos dabar paniekinamai ignoravo.

Truputį paėjęs šaligatviu ir atsidūręs priešais spaudos kioską, net krūptelėjo, išvydęs iš *Argus* laikraščio tiesiai į jį spoksantį rimtai nusiteikusių šunsnukį farą raukšlėtu veidu. Tie patys ežiuku kirpti šviesūs plaukai, mėlynos akys, suplota nosis ir laikraštinė sensacija.

ATNAUJINAMAS BRAITONO SIAUBŪNO TEISMAS

Smolbounas kaip ir kasdien nusipirko laikraštį, cigarečių pakelį, o paskui, nors ir nepuoseledamas didelių vilčių, užpildė loterijos bilietą.

Netrukus, parėjęs į savo butą pusrūsyje, Emisas Smolbounas jau sėdėjo sudriskusiame odiniame fotelyje sulūžusia linge, priešais save, ant stalelio, pasistatęs „Chivas Regal“ taurę, įsikandęs smilkstančią cigaretę, ir susidomėjęs skaitė apie šią bylą. Veneris buvo teisiamas už žmogžudystę, pagrobimą ir prekybą nelegaliomis vaizdajuostėmis. Pernai, bandant suimti Venerį, sužeistas vienas iš vyresniojo detektyvo Greiso vadovaujamos grupės pareigūnų. Kaip gaila, kad tai buvo ne pats Greisas. Ne sužeistas, o nušautas.

Argi tai būtų ne puiku?

Tačiau ne taip puiku, kaip jis pats buvo sumąstęs. Vyresniajam detektyvui Greisui būtų per gerai, jei jį kas paprasčiausiai nušautų. Smolbounas norėjo, kad šis faras gerokai pasikankintų. Kad kentėtų visą jam likusį gyvenimą. Žinoma. Tai būtų daug geriau. Niekada nesibaigianti kančia!